

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 1259/2011,**2. detsember 2011,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1881/2006 seoses dioksiinide, dioksiinitaoliste PCBde ja muude kui dioksiinitaoliste PCBde piirnormidega toiduainetes****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

toidus ja söödas" (*Results of the monitoring of dioxin levels in food and feed*)⁽³⁾. Seega on asjakohane läbi vaadata PCB piirnormid, et võtta arvesse neid uusi andmeid.

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 8. veebruari 1993. aasta määrust (EMÜ) nr 315/93, milles sätestatakse ühenduse menetlused toidus sisalduvate saasteainete suhtes,⁽¹⁾ eriti selle artikli 2 lõiget 3,

(5) EFSA toiduahelas olevate saasteainete teaduskomisjon võttis komisjoni palvel vastu arvamuse muude kui dioksiinitaoliste PCBde esinemise kohta söödas ja toidus⁽⁴⁾.

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjoni 19. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1881/2006, millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes,⁽²⁾ on sätestatud dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde piirnormid teatavates toiduainetes.

(6) Kuue PCB markeri või indikaatori (PCB 28, 52, 101, 138, 153 ja 180) summa on ligi pool muude kui dioksiinitaoliste PCBde summaarsest kogusest söödas ja toidus. Seda summat peetakse muude kui dioksiinitaoliste PCBde esinemise ja inimeste kokkupuute asjakohaseks markeriks ja seega tuleks see määrata piirnormiks.

(2) Dioksiinid kuuluvad rühma, mis hõlmab 75 polüklooritud dibenso-p-dioksiini (PCDD) analoogi ja 135 polüklooritud dibensofuraani (PCDF) analoogi, millest 17 on toksikoloogiliselt ohtlikud. Polüklooritud bifenuülid (PCBd) on 209 erinevast analoogist koosnev rühm, mille võib nende toksikoloogiliste omaduste põhjal jagada kahte rühma: 12 analoogil on dioksiinide toksikoloogilised omadused ja neid nimetatakse seetõttu sageli dioksiinitaolisteks PCBdeks. Muudel PCBdel ei ole dioksiinide toksikoloogilisi omadusi, vaid nende toksilisuse profiil on erinev ning neid nimetatakse muudeks kui dioksiinitaolisteks PCBdeks.

(7) Piirnormide kehtestamisel võeti arvesse uusi andmeid esinemise kohta ja EFSA teaduslikku arvamust „Muude kui dioksiinitaoliste PCBde seire kohta toidus ja söödas" (*Results of the monitoring of non dioxin-like PCBs in food and feed*)⁽⁵⁾ arvesse võttes. Kuigi on võimalik saavutada madalamat määramispiiri, kasutatakse valdavas enamuses laborites määramispiirina 1 µg/rasva kg või isegi 2 µg/rasva kg. Kui analüüsitulemus võtta võrdseks ülempiiriga, võib see mõnel juhul, kui kehtestatakse väga ranged piirnormid, osutada piirnormi lähedaseks väärtuseks, kuigi PCB kogust ei ole määratud. Samuti tunnistati, et teatavate toidukategooriate kohta ei ole andmeid kuigi palju. Seepärast oleks asjakohane piirnormid kolme aasta pärast läbi vaadata, toetudes ulatuslikematele andmetele, mis on saadud selliseid analüüsimeetodeid kasutades, mis võimaldavad väikest kontsentratsiooni piisava täpsusega hinnata.

(3) Igal dioksiini või dioksiinilaadse PCB analoogil on erinev toksilisuse tase. Nende eri analoogide summaarse toksilisuse leidmiseks ning riskianalüüsi ja kontrollimise võimaldamiseks on välja töötatud toksilisuse ekvivalentfaktori (TEF) mõiste. See tähendab, et analüüsi tulemused kõigi toksikoloogiliselt ohtlike dioksiini analoogide ja dioksiinitaoliste PCB analoogide jaoks väljendatakse ühe määratava ühiku, TCDD toksilisuse ekvivalentkontsentratsiooni (TEQ) alusel.

(8) Erandina lubatakse Soomes ja Rootsil tuua turule nende territooriumil tarbimiseks ettenähtud kala, mis on pärit Läänemere piirkonnast ja mille dioksiinisaldus on kõrgem kui kala puhul ette nähtud dioksiinide ning dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde summa piirnorm. Kõnealused liikmesriigid on nõuetekohaselt edastanud tarbijatele toitumisalased soovitused. Soome ja Rootsi teatavad igal aastal komisjonile Läänemere piirkonna kalade dioksiinisalduse seire tulemused ja meetmed, millega vähendada dioksiinikogust, mille saavad inimesed, kes tarvitavad toiduks Läänemerest piütud kala.

(4) Maaailma Terviseorganisatsioon (WHO) korraldas 28.–30. juunil 2005 eksperdiseminari, kus käsitleti WHO poolt 1998. aastal kokku lepitud TEF-väärtusi. Mitmeid TEF-väärtusi on muudetud, nimelt PCBde, oktaklooritud analoogide ja pentaklooritud furanide puhul. Andmed uute TEF-väärtuste mõju ja esinemise kohta on kokku võetud Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) teaduslikus aruandes „Dioksiinisalduse seire kohta

⁽³⁾ The EFSA Journal 2010; 8(3):1385, <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/1385.pdf>

⁽⁴⁾ The EFSA Journal (2005) 284, p. 1, <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/284.pdf>

⁽⁵⁾ The EFSA Journal 2010; 8(7):1701, <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/1701.pdf>

⁽¹⁾ EÜT L 37, 13.2.1993, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 364, 20.12.2006, lk 5.

- (9) Soome ja Rootsi tehtud dioksiini ja dioksiinitaoliste PCBde esinemise seire tulemuste alusel võib erandi tegemisel piirduda teatavate kalaliikidega. Võttes arvesse, et dioksiine ja PCBd esineb keskkonnas ja seega ka kalades alati, on asjakohane kehtestada erand ajapiiranguta.
- (10) Läti on loodusliku lõhe suhtes taotlenud samasugust erandit, nagu on antud Soomele ja Rootsile. Selleks on Läti näidanud, et nende territooriumil ei ole inimeste kokkupuude dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBdega suurem kui mis tahes liikmesriigi kõrgem keskmine tase, ning et tal on olemas süsteem, millega tagatakse tarbijate täielik teavitamine sellest, et teataval ohustatud elanikkonnarühmal on soovitatav piirata Läänemere piirkonna kala kasutamist toiduks, et vältida võimalikku ohtu tervisele. Lisaks sellele tuleks jälgida dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde taset Läänemere piirkonna kalades ning seire tulemused ja vastavad meetmed, mis on võetud vähendamaks dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde kogust, mille inimesed saavad Läänemere kala kasutamisel toiduks, tuleks esitada komisjonile. Rakendatud on vajalikke meetmeid tagamaks, et ELis kehtestatud PCB piirnormidele mittevastavat kala ja kalandustooteid ei turustataks teistes liikmesriikides.
- (11) Arvestades et Läänemere piirkonna kalade saastumismuster muude kui dioksiinitaoliste PCBdega on sarnane dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBdega saastumisele ning võttes arvesse, et muud kui dioksiinitaolised PCBd on keskkonnas samuti väga püsivad, on asjakohane anda muude kui dioksiinitaoliste PCBde esinemise kohta Läänemere piirkonna kalades samasugune erand kui dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde esinemise puhul.
- (12) EFSA-l paluti esitada teaduslik arvamus dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde esinemise kohta lammaste ja hirvede maksas ja selle kohta, kas maksas ja sellest saadud toodetes leiduva dioksiini ja PCB piirnormid tuleks pigem kehtestada toote enda kui selles sisalduva rasva põhjal, nagu see praegu on. Kui EFSA arvamus on olemas, tuleks läbi vaadata maksa ja sellest saadud toodete suhtes kehtivad sätted, eriti lamba- ja hirmemaksa puhul. Seni on asjakohane kehtestada dioksiinide ja PCBde piirnormid rasva põhjal.
- (13) Toidu suhtes, mis sisaldab vähem kui 1 % rasva, ei kohaldata siiani dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde piirnormi, kuna leiti, et inimeste kokkupuude kõnealuste ainetega selliste toitude kaudu on minimaalne. Samas on aga esinenud juhtumeid, kus vähem kui 1 % rasva sisaldavas toidus on dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde sisaldus rasvas väga kõrge. Seega on asjakohane kohaldada piirnorme ka selliste toitude suhtes, kuid võtta seejuures arvesse sisaldust tootes tervikuna. Võttes

arvesse, et teatavate väherasvaste toodete puhul on piirnorm kehtestatud tootepõhiselt, on asjakohane kohaldada toitude puhul, mis sisaldavad vähem kui 2 % rasva, tootepõhist piirnormi.

- (14) Võttes arvesse seireandmeid dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde esinemise kohta imiku- ja väikelastetoitudes, on asjakohane kehtestada imiku- ja väikelastetoitude puhul madalamad dioksiini ja dioksiinitaoliste PCBde piirnormid. Saksamaa riskihindamise riiklik instituut on esitanud EFSA-le taotluse hinnata, millist ohtu kujutavad endast imikutele ja väikelastele imiku- ja väikelastetoitudes esinevad dioksiinid ja dioksiinitaolised PCBd. Seega tuleks imiku- ja väikelastetoitu käsitlevad sätted pärast EFSA arvamuse esitamist läbi vaadata.
- (15) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega ning ei Euroopa Parlament ega nõukogu pole vastuväiteid esitanud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1881/2006 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:

- a) pealkiri „Ajutised erandid” asendatakse pealkirjaga „Erandid”;
- b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Erandina lõikest 1 lubatakse Soomel, Rootsil ja Lätil turule viia nende territooriumil tarbimiseks ettenähtud Läänemere piirkonnast pärit looduslikku lõhet, mille dioksiinisaldus ja/või dioksiinitaoliste PCBde ja/või muude kui dioksiinitaoliste PCBde sisaldus on kõrgem lisa punktis 5.3 kehtestatud normidest tingimusel, et neil on süsteem, mis tagab tarbijate täieliku informeerituse sellest, et teataval ohustatud elanikkonnarühmal on soovitatav piirata Läänemere piirkonnast pärit loodusliku lõhe ja sellest valmistatud toodete kasutamist toiduks, et vältida võimalikku ohtu tervisele.

Soome, Rootsi ja Läti peavad rakendama ka edaspidi meetmeid tagamaks, et looduslikku lõhet ja sellest valmistatud tooteid, mis ei vasta lisa punktis 5.3 kehtestatud piirnormidele, ei toodaks turule teistes liikmesriikides.

Soome, Rootsi ja Läti annavad igal aastal komisjonile aru meetmetest, mida nad on võtnud, et tagada ohustatud elanikkonnarühmale täielik teave soovitava toitumisviisi kohta ning tagada, et piirnormidele mittevastavat looduslikku lõhet ja sellest valmistatud tooteid ei toodaks turule teistes liikmesriikides. Lisaks peavad nad esitama tõendid kõnealuste meetmete tõhususe kohta.”;

c) lisatakse järgmine lõige 5:

„5. Erandina lõikest 1 lubatakse Soomel ja Rootsil turule viia nende territooriumil tarbimiseks ettenähtud Läänemere piirkonnast pärit looduslikku heeringat (*Clupea harengus*), mis on suurem kui 17 cm, looduslikku paaliat (*Salvelinus* spp.), looduslikku jõesilmu (*Lampetra fluviatilis*) ja meriforelli (*Salmo trutta*) ning nendest valmistatud tooteid, mille dioksiinisisaldus ja/või dioksiinitaoliste PCBde ja/või muude kui dioksiinitaoliste PCBde sisaldus on kõrgem lisa punktis 5.3 kehtestatud normidest tingimisel, et neil on süsteem, mis tagab tarbijate täieliku informeerituse sellest, et teataval ohustatud elanikkonnarühmal on soovitatav piirata Läänemere piirkonnast pärit loodusliku heeringa (mis on suurem kui 17 cm), loodusliku paalia, loodusliku jõesilmu ja meriforelli ning nendest valmistatud toodete kasutamist toiduks, et vältida võimalikku ohtu tervisele.

Soome ja Rootsi peavad rakendama ka edaspidi meetmeid tagamaks, et looduslikku heeringat, mis on suurem kui 17 cm, looduslikku paaliat, jõesilmu ja meriforelli ning nendest valmistatud tooteid, mis ei vasta lisa punktis

5.3 kehtestatud piirnormidele, ei toodaks turule teistes liikmesriikides.

Soome ja Rootsi annavad igal aastal komisjonile aru meetmetest, mida nad on võtnud, et tagada ohustatud elanikkonnarühmale täielik teave soovitava toitumisviisi kohta ning tagada, et piirnormidele mittevastavat kala ja sellest valmistatud tooteid ei toodaks turule teistes liikmesriikides. Lisaks peavad nad esitama tõendid kõnealuste meetmete tõhususe kohta.”

2) Lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnenädal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2012.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 2. detsember 2011

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

LISA

Määruse (EÜ) nr 1881/2006 lisa 5. jagu: dioksiinid ja PCBd muudetakse järgmiselt.

a) 5. jagu: dioksiinid ja PCBd asendatakse järgmisega:

„5. jagu: dioksiinid ja PCBd⁽³¹⁾”

	Toode	Piirnormid		
		Dioksiinide summa (WHO-PCDD/F-TEQ) ⁽³²⁾	Dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCB de summa (WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) ⁽³²⁾	PCB 28, PCB52, PCB101, PCB138, PCB153 ja PCB180 summa (ICES – 6) ⁽³²⁾
5.1	Liha ja lihatooted (välja arvatud söödav rups), mis on saadud ⁽⁶⁾ : — veistelt ja lammastelt — kodulindudelt — sigadelt	2,5 pg/rasva gramm ⁽³³⁾ 1,75 pg/rasva gramm ⁽³³⁾ 1,0 pg/rasva gramm ⁽³³⁾	4,0 pg/rasva gramm ⁽³³⁾ 3,0 pg/rasva gramm ⁽³³⁾ 1,25 pg/rasva gramm ⁽³³⁾	40 ng/rasva gramm ⁽³³⁾ 40 ng/rasva gramm ⁽³³⁾ 40 ng/rasva gramm ⁽³³⁾
5.2	Punktis 5.1 ⁽⁶⁾ osutatud maismaaloomadelt pärit maks ja maksatooted	4,5 pg/rasva gramm ⁽³³⁾	10,0 pg/rasva gramm ⁽³³⁾	40 ng/rasva gramm ⁽³³⁾
5.3	Kala lihaskude, kalandustooted ja nendest saadud tooted ⁽²⁵⁾ ⁽³⁴⁾ , välja arvatud — looduslik angerjas — looduslik mageveekala, välja arvatud mageveekogudest püütud diadroomsed liigid — kalamaks ja sellest saadud tooted — merelist päritolu õlid Koorikloomade puhul kehtib piirnorm jäsemete ja tagakeha lihaskoe ⁽⁴⁴⁾ kohta. Krabi ja krabilaadsete koorikloomade (<i>Brachyura</i> ja <i>Anomura</i>) puhul kehtib see jäsemete lihaskoe kohta.	3,5 pg/märgkaalu gramm	6,5 pg/märgkaalu gramm	75 ng/ märgkaalu gramm
5.4	Loodusliku mageveekala lihaskude, välja arvatud mageveekogudest püütud diadroomsed liigid ja nendest saadud tooted ⁽²⁵⁾	3,5 pg/märgkaalu gramm	6,5 pg/märgkaalu gramm	125 ng/ märgkaalu gramm
5.5	Loodusliku angerja (<i>Anguilla anguilla</i>) lihaskude ja sellest saadud tooted	3,5 pg/märgkaalu gramm	10,0 pg/märgkaalu gramm	300 ng/ märgkaalu gramm
5.6	Kalamaks ja sellest valmistatud tooted, välja arvatud punktis 5.7 osutatud merelist päritolu õli	—	20,0 pg/märgkaalu gramm ⁽³⁸⁾	200 ng/ märgkaalu gramm ⁽³⁸⁾
5.7	Merelist päritolu õli (kalaõli, kalamaksaõli ja teiste mereorganismide inimitoiduks ettenähtud õlid)	1,75 pg/rasva gramm	6,0 pg/rasva gramm	200 ng/rasva gramm
5.8	Toorpiim ⁽⁶⁾ ja piimatooted, ⁽⁶⁾ sealhulgas piimarasv	2,5 pg/rasva gramm ⁽³³⁾	5,5 pg/rasva gramm ⁽³³⁾	40 ng/rasva gramm ⁽³³⁾

	Toode	Piinormid		
		Dioksiinide summa (WHO-PCDD/F-TEQ) ⁽³²⁾	Dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCB de summa (WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) ⁽³²⁾	PCB 28, PCB52, PCB101, PCB138, PCB153 ja PCB180 summa (ICES - 6) ⁽³²⁾
5.9	Kanamunad ja munatooted ⁽⁶⁾	2,5 pg/rasva gramm ⁽³³⁾	5,0 pg/rasva gramm ⁽³³⁾	40 ng/rasva gramm ⁽³³⁾
5.10	Rasv, mis on saadud: — veistelt ja lammastelt — koduindudelt — sigadelt	2,5 pg/rasva gramm 1,75 pg/rasva gramm 1,0 pg/rasva gramm	4,0 pg/rasva gramm 3,0 pg/rasva gramm 1,25 pg/rasva gramm	40 ng/rasva gramm 40 ng/rasva gramm 40 ng/rasva gramm
5.11	Segatud loomarasv	1,5 pg/rasva gramm	2,50 pg/rasva gramm	40 ng/rasva gramm
5.12	Taimeõlid ja -rasvad	0,75 pg/rasva gramm	1,25 pg/rasva gramm	40 ng/rasva gramm
5.13	Imiku- ja väikelapsetoidud ⁽⁴⁾	0,1 pg/märgkaalu gramm	0,2 pg/märgkaalu gramm	1,0 ng/märgkaalu gramm ⁷

b) Joonealune märkus 31 asendatakse järgmisega:

„⁽³¹⁾ Dioksiinide (polüklooritud dibenso-para-dioksiinide (PCDD) ja polüklooritud dibensofuraanide (PCDF)) summa, väljendatuna Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) toksilisusekvivalendina, kasutades toksilisuse ekvivalentfaktoreid WHO-TEF, ning dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde (polüklooritud dibenso-para-dioksiinide (PCDD), polüklooritud dibensofuraanide (PCDF) ja polüklooritud bifenüülide (PCB) summa, väljendatuna WHO toksilisusekvivalendina, kasutades toksilisuse ekvivalentfaktoreid WHO-TEF). Inimese terviseriskide hindamisel kasutatavad WHO toksilisuse ekvivalentfaktorid põhinevad 2005. aasta juunis Genfis peetud Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) rahvusvahelise kemikaaliohutuse programmi (IPCS) raames toimunud eksperdikohutuse järeldestel (Martin van den Berg et al., The 2005 World Health Organization Re-evaluation of Human and Mammalian Toxic Equivalency Factors for Dioxins and Dioxin-like Compounds. Toxicological Sciences 93(2), 223–241 (2006))

Analoog	TEF väärtus	Analoog	TEF väärtus
Dibenso-p-dioksiinid (PCDDd)		Dioksiinitaolised PCBd: mitte-orto-PCBd + mono-orto-PCBd	
2,3,7,8-TCDD	1		
1,2,3,7,8-PeCDD	1	Mitte-orto-PCBd	
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1	PCB 77	0,0001
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	PCB 81	0,0003
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	PCB 126	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	PCB 169	0,03
OCDD	0,0003		
Dibensofuraanid (PCDF)		Mono-orto-PCBd	
2,3,7,8-TCDF	0,1	PCB 105	0,00003
1,2,3,7,8-PeCDF	0,03	PCB 114	0,00003
2,3,4,7,8-PeCDF	0,3	PCB 118	0,00003
1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1	PCB 123	0,00003
1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1	PCB 156	0,00003
1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1	PCB 157	0,00003
2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1	PCB 167	0,00003
1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01	PCB 189	0,00003
1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01		
OCDF	0,0003		

Kasutatud lühendid: T = tetra; Pe = penta; Hx = heksta; Hp = hepta; O = okta; CDD = klorodibensodioksiin; CDF = klorodibensofuraan; CB = klorobifenüül.”

c) Joonealune märkus 33 asendatakse järgmisega:

„⁽³³⁾ Rasva põhjal väljendatud piirnormi ei kohaldata toiduainete suhtes, mis sisaldavad alla 2 % rasva. Toidu puhul, mis sisaldab alla 2 % rasva, kohaldatakse sama tootepõhist piirnormi, mis 2 % rasvasisaldusega toidu puhul ning selle arvutamisel võetakse aluseks rasva põhjal arvutatud piirnorm, kasutades järgmist valemit:

tootepõhiselt väljendatud piirnorm toidu puhul, mis sisaldab vähem kui 2 % rasva = rasva põhjal väljendatud piirnorm sama toidu puhul $\times 0,02$.”
